

SPECIFICUL FUNCȚIONĂRII DEPARTAMENTELOR DE ȘTIRI LA INSTITUȚIA PUBLICĂ „TELERADIO-MOLDOVA”

Vitalie GUȚU

CZU: 070.431(4)

vitalie.gutu@gmail.com

Instituția publică audiovizuală din Republica Moldova, Compania „Teleradio-Moldova”, este unica entitate mediatică din spațiul informațional autohton care reflectă consecutiv și în mod regulat realitățile din teritoriu, aducând pe agenda publică problemele cu care se confruntă cele mai diverse grupuri: sociale, politice, etnice, religioase etc. Ea își orientează obiectivele prioritar spre oglindirea proceselor de democratizare a țării, spre dezbaterăa evenimentelor și problemelor de interes public, iar prin aceasta contribuie la dezvoltarea cetățeniei active. De la această presimă pornește și rolul instituției în reliefaarea tabloului informațional. În aceste condiții, departamentul de știri reprezintă „cartea de vizită” a oricărei instituții media, inclusiv pentru Compania Publică „Teleradio-Moldova”.

În Legea nr. 1320 din 26.07.2002 cu privire la instituția publică națională a audiovizualului Compania „Teleradio-Moldova” ,este stipulat că „Instituția publică națională a audiovizualului Compania „Teleradio-Moldova” , denumită în continuare companie, este o instituție cu statut de persoană juridică, nonprofit, autonomă funcțional și independentă editorial care asigură, în spiritul pluralismului de opinii, realizarea dreptului la comunicarea completă, veridică și operativă a informației și care difuzează pe întreg teritoriul Republicii Moldova” [1]. Pornind de la această prevedere, compania, prin toate cele trei entități constituente: televiziunea, radioul și site-ul, are menirea de a realiza transparența informațională și asigurarea acesteia prin cele trei servicii de bază, ne referim la departamentele de știri ale componentelor TV, radio și online de la instituția publică audiovizuală. Astfel, trebuie să precizăm că toate conținuturile radio și TV sunt transmise în direct, dar și stocate în rubrici special dedicate lor pe portalul www.trm.md.

Astăzi, compania publică „Teleradio-Moldova” are trei servicii de știri:

1. Departamentul de Știri și Dezbateri de la postul public de televiziune „Moldova 1”;
2. Redacția Actualități de la Radio Moldova;
3. Departamentul Multimedia de la trm.md.

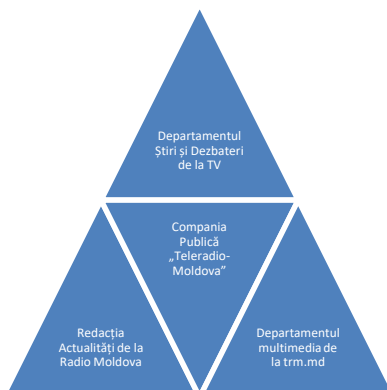
Deși, teoretic, aceste trei departamente fac parte din compania „Teleradio-Moldova”, la nivelul practic ele funcționează, în proporție de 95%, în mod independent, fără ca activitatea lor să fie coordonată de un staff unic sau să interfereze prin materiale jurnalistice comune. Așadar, procesul de producție jurnalistică are o autonomie proprie, rezultând din specificul fiecărei unități sus-menționate.

Organizarea redacțională se bazează pe activitatea mediatică ce atestă gradul de calificare și de implicare a echipei în toate aceste procese. „Totodată, succesul orică-

rei redacții media este rezultatul bunei organizări a colectivului redacțional, atât a celui de creație, cât și a celui tehnic” [2, p. 150]. Astfel, principiul de funcționare a celor trei departamente de știri de la compania publică „Teleradio-Moldova” se bazează pe congruența profesională pe axa tehnico-creativă, or, conceptualizarea obiectivelor trebuie să se desfășoare la nivel unitar.

Un raport privind pregătirea digitală a TRM arată că instituția publică „funcționează în prezent într-un mod oarecum izolat. Motivele acestui lucru par a fi o parte structurală, o parte moștenită și o parte dinamică curentă. Pentru ca TRM să devină o organizație mai deschisă și mai robustă, va fi important ca structura de conducere să construiască o coaliție mai largă în vârf” [3, p. 8]. Nesincronizare se atestă și la nivelul departamental al știrilor, iar activitatea serviciilor de actualități se bazează pe o muncă divizată și în funcție de obiectivele fiecărui segment al instituției. Mai jos vă prezentăm cum are loc procesul de funcționare departamental al *newsroom*-urilor de la Compania publică „Teleradio-Moldova”:

Sursa: Elaborat de autor.

Analizând piramida departamentală a serviciilor de știri se reconfirmă faptul pe care l-au susținut și autorii raportului privind procesul de digitalizare a TRM, precum că nu există o viziune unică, consolidată și coagulată din perspectivă lucrativă dintre cele trei entități de sub umbrela instituției publice audiovizuale. În acest context, uniformizarea departamentelor de actualități ar fi o soluție pentru producerea unui conținut jurnalistic de calitate, totodată, optimizarea cadrelor ar spori vizibilitatea și imaginea companiei.

Referitor la integrarea celor trei servicii de știri, directorul redacției Actualități de la Radio Moldova, Adrian Petcu menționa că „mai întâi mărim salariile în așa măsură ca să înceapă să vină lume bună la noi. În același timp, introducem măsurători fixe ca să știm dacă se aliniază personalul la scopurile pe care le urmărim ca instituție, iar după ce se triază echipa și rămân cei mai buni – consolidăm echipa”. Astfel, A. Petcu mai punctează că ar fi nevoie de 1-2 ani ca să se producă acel proces de unificare a

echipei și să se învețe reporterii și redactorii de la cele trei departamente să muncească într-un singur serviciu comun al actualităților.

Compania publică „Teleradio-Moldova” are adoptat un act privind direcțiile strategice de dezvoltare a instituției pentru anii 2017-2022. Documentul este bazat pe procesul de reformare a entității, conform prevederilor noii legi pe domeniu – Codul serviciilor media audiovizuale, intrat în vigoare la 01.01.2019. Pe această filieră, TRM la capitolul „efecte editoriale prin restructurare” a inclus elemente de sinergie „care rezultă din caracterul instituțional mixt al Companiei prin transmiterea concomitentă la TV și Radio a unor emisiuni informative și de analiză, cum ar fi „Moldova în Direct” sau „Butonul Roșu”, transmisiuni de la evenimente de rezonanță, precum și pe platforma online – trm.md [4, p. 4]. Astfel, se observă primele elemente de uniformizare redacțională pe componenta de actualități care se desfășoară doar prin preluarea produsului sau a conținutului realizat de jurnaliștii unui departament de știri sau altul, fără însă a contribui la realizarea comună a acestor materiale jurnalistice cu caracter informațional și analitic.

În concluzie, putem remarca procesul lent de reformatare redacțională la instituția publică „Teleradio-Moldova” care ar reieși din incapacitatea tehnică și logistică de sinergizare a celor trei secții de știri, dar și reticența personalului jurnalist de a face parte dintr-un newsroom comun. Prin urmare, propunem câteva recomandări în vederea îmbunătățirii funcționării departamentelor de știri:

1. La prima etapă, șefii celor trei secții de actualități să se reunească în ședințe redacționale pentru a puncta evenimentele la care să meargă echipele de jurnaliști.

2. Să fie elaborat un plan comun de activități, în baza căruia cadrele să lucreze, astfel încât consumatorul să vadă un produs integru difuzat pe cele trei canale: TV, radio și online de la TRM.

3. Identificarea posibilităților tehnice de a sincroniza procesul de elaborare a materialelor audiovizuale.

Referințe:

1. Legea nr.1320 din 26.07.2002 cu privire la instituția publică națională a audiovizualului Compania „Teleradio-Moldova”. Disponibil https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=29722&lang=ro (vizitat 28.08.2021).
2. MAXIM, D. Buna organizare a proceselor redacționale în presa scrisă. În: *INTERTEXT*, 2015, nr. 3/4 (35-36).
3. Recenzia pregătirii digitale a Companiei “Teleradio-Moldova”. Disponibil https://www.trm.md/files/documente/Digital%20Readiness%20Review_romana_mai_2020_updated.pdf. (vizitat 28.08.2021).
4. *Gradul de realizare a obiectivelor din Direcțiile strategice de dezvoltare a IP Compania “Teleradio – Moldova” pentru anii 2017-2022*. Disponibil <https://www.trm.md/files/documente/GRAD%20IMPLEMENTARE%20STRATEGII%202017-2022.pdf>. (vizitat 28.08.2021).